

DETALJNI IZVEDBENI NASTAVNI PROGRAM

Studijski program:
**Preddiplomski
Likovna pedagogija**

Akademski godina:
2023./2024.

Akademija
primijenjenih
umjetnosti
Sveučilišta u Rijeci

OSNOVNI PODACI O PREDMETU

Naziv predmeta	Povijest umjetnosti starog vijeka					
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Danijel Ciković					
Asistent/ asistentica	Mag. Tajana Kraus					
Status predmeta (obvezni ili izborni)	obvezni			izborni		
Broj ECTS - a: 2	Zimski semestar			Ljetni semestar		
	P	V	S	P	V	S
	2		1			
Vrijeme konzultacija	Nakon nastave i prema dogovoru					
Kabinet	14 c					
Telefon						
e-mail	dcikovic@uniri.hr					
Web stranica predmeta						

OPIS PREDMETA**Ciljevi predmeta**

Usvajanje znanja o likovnoj umjetnosti davnih epoha, od prethistorije do kraja antike (oko 30 000 godina prije Krista do kraja 6. stoljeća). Ovo razdoblje obuhvaća okvirno sljedeća kulturno-povijesna i umjetničko-stilska razdoblja: prethistorijska umjetnost (kamenno i metalno doba), rane kulture bliskog istoka i mediteranskog bazena, egipatska umjetnost, grčka umjetnost (arhajska, klasična, helenizam), etruščanska umjetnost, rimska umjetnost, ranokršćanska umjetnost, ranobizantska umjetnost). Upoznaju se sve vrste likovnih proizvoda (arhitektura, kiparstvo, slikarstvo i primijenjena umjetnost). Uz najvažnija djela svjetske povijesti umjetnosti potrebno je poznavanje i primjera iz nacionalne umjetničke baštine.

Korespondentnost i korelativnost programa

Korespondira s predmetom Uvod u likovne umjetnosti i Teorija umjetnosti.

Očekivani ishodi učenja (razvijanje općih i specifičnih kompetencija – znanja / vještina)

Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita studenti će biti u stanju:

- Opisati i razumjeti osobine povijesnih likovnih djela, kao i opisati te razumjeti osobine pojedinih kulturno povijesnih i stilskih razdoblja
- Primijeniti metodu stilske analize na pojedina djela i utvrditi njihovu stilsku, povijesnu i kronološku pripadnost
- Opisati i razumjeti ulogu i svrhu likovnog djela u pojedinim povijesnim epohama
- Razlikovati likovna djela iz različitih epoha
- Usvojiti metodu tumačenja likovnog djela u povijesnom kontekstu
- Razlikovati kritičku povijesnu interpretaciju likovnog djela iz prošlosti od općenite estetske valorizacije.

Sadržaj predmeta

Sustavno i u kronološkom nizu prikazuju se proizvodi ljudskih ruku i likovna djela od početaka civilizacije do kraja antike (oko 30 000 godina prije Krista do kraja 6. stoljeća). Svaka epoha i civilizacija razvila je specifične oblike likovnog govora (stil). Likovna ostvarenja iz davnih epoha ne gledamo samo kao umjetnička djela već su ona i dokumenti o načinu života i kulturnoj razini pojedine epohe. Likovna djela iz prošlost predstavljaju

najrječitija svjedočanstva o civilizacijskim dometima ljudskog roda. Poseban je naglasak na povijesnoumjetničkoj baštini iz perioda rimske civilizacije na području današnje Republike Hrvatske.							
Način izvođenja nastave i usvajanje znanja (označiti komandom bold ili x pored oblika nastave)							
FIZIČKA NASTAVA (koncentrirana nastava u kombinaciji s 40% nastave online)							
Model A i model B							
Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci Multimedija i Internet				Obrazovanje na daljinu Konzultacije Laboratorij Mentorski rad Terenska nastava Ostalo			
ONLINE NASTAVA							
Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci Multimedija i Internet				Konzultacije Mentorski rad Terenska nastava Ostalo, navesti (projektna nastava i sl)			
Obveze studenata (opisati): Pohađanje predavanja i seminara, sudjelovanje u raspravama i aktivnost na seminarima. Izrada pisanog seminarskog rada i izlaganje istog.							
Praćenje i ocjenjivanje studenata <ul style="list-style-type: none"> • Označiti masnim slovima (boldom) samo relevantne kategorije i umjesto nulnih vrijednosti unijeti odgovarajuće bodovne vrijednosti ECTS-a • ukupan broj bodova u različitim kategorijama odgovara ukupnoj vrijednosti ECTS-a predmeta 							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentanli rad	
Pismeni ispit	1,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu: (Kolokviji ili evaluacije studenata sukladno Pravilnikom o studiranju Akademije) Student za prolaznu ocjenu mora prikupiti barem 1 bod iz gore navedenih kategorija							
Obvezna literatura H. W. Janson, <i>Povijest umjetnosti</i> , Varaždin, 2005. (odgovarajuća poglavlja) M. Pelc, <i>Povijest umjetnosti u Hrvatskoj</i> , Zagreb, 2012. (odgovarajuća poglavlja)							
Dopunska literatura <i>Hrvatska umjetnost – povijest i spomenici</i> , Zagreb, 2010. (odgovarajuća poglavlja)							
Način praćenja kvalitete i uspješnosti svakog predmeta Evaluacija							
POPIS NASTAVNIH JEDINICA – TEMA; ZIMSKI SEMESTAR 2020./2021.							
Red.broj	Tema						
1	Upoznavanje predmeta, uvodna razmatranja						
2	Umjetnost prehistorije (ključne riječi: paleolitik, neolitik, špiljsko slikarstvo, dolmen, menhir, obredna gomila, prva keramika, kultovi plodnosti, gradina, Lepenski vir)						

3	Rane bliskistočne civilizacije (ključne riječi: babilonska umjetnost, mezopotamska umjetnost, Skiti, Sumerani, grad Ur, zigurat)
4	Egipatska umjetnost (ključne riječi: hijeroglifi, kamen iz Rosette, mastaba, piramida, Luksor, Tutankamon, vertikalna perspektiva, blok skulptura)
5	Rane mediteranske kulture (ključne riječi: Kikladi, Santorini, Kreta, Minojska kultura, Mikenska kultura, Feničani)
6	Grčka umjetnost 1 (ključne riječi: arhajska faza, klasično razdoblje, arhitektonski stilovi, dorski, jonski, korinstski, trijem, akropola, propileji, Partenon, Erehtejon, abakus, plinta, friz, kanelura, voluta, zabat, akroterij, metopa, triglif, akantus, modul, zlatni rez, dinamična ravnoteža)
7	Grčka umjetnost 2 (ključne riječi: kanon, Fidija, Praksitel, Miron, Platon, Aristotel, ideal, helenizam, Nika sa Samotrake, Laokonova grupa)
8	Rimska umjetnost (ključne riječi: amfiteatar, akvedukt, rimski portret, službeni portret, inženjerska arhitektura, Ara Pacis, pompejansko zidno slikarstvo, rimska villa urbana i rustica, rimska gradogradnja, cardo i decumanus, Panteon)
9	Antička umjetnost u Hrvatskoj (grčka kolonizacija, Vis, Lumbarda, Nezakcij, Apoksiomen, antički spomenici u Puli, Poreču, Zadru, Diklecijanova palača)
10	Ranokršćanska umjetnost 1 (uvod, arhitektura), ključne riječi: tipologija crkvene arhitekture, bazilika, bazilikalna rasvjeta, prezbiterij, atrij, oltarna ograda, krstionica, Lateranska bazilika, bazilika Sv. Petra, mauzolej Sv. Constance, mauzolej Gale Placidije, katakombe, car Konstantin, milanski edikt)
11	Ranokršćanska umjetnost 2 (kršćanska ikonografija) ključne riječi: simbol, atribut, ikonografska topologija, grafički simboli, zoomorfni simboli, simboli Evanđelista, aureola, sarkofag, relikvija, prikazi Novog zavjeta - život Kristov)
12	Ranobizantska umjetnost 1 (ključne riječi: Carigrad, crkva Sv. Sofije, Ravenna, crkva Sv. Vitala, S. Apolinare Nuovo, baptisterij u Ravenni, Eufrazijana)
13	Ranobizantska umjetnost 2 (ključne riječi: Carigrad, crkva Sv. Sofije, Ravenna, crkva Sv. Vitala, S. Apolinare Nuovo, dvije krstionice)
14	Bizantska umjetnost u srednjem vijeku (ključne riječi: ikona, ikonostas, Nerezi, Sopoćani, Studenica, Dečani, crkva Sv. Marka u Veneciji)
15	Zaključna razmatranja, test, dogovor za ispite

KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći: - primijeniti metodu stilske analize na pojedina djela i utvrditi njihovu stilsku, povijesnu i kronološku pripadnost razdoblju antike	Slušanje izlaganja, odnosno predavanja; rasprave u manjim grupama o određenoj temi, točnije o pristupu pojedinom likovnom djelu; čitanje i analiza tekstova u stručnoj literaturi o odabranom likovnom djelu; u sklopu predavanja, ali i seminara demonstracija pojedinih koraka analize likovnog djela; individualni rad na izradi seminarskog rada	Izlaganja / Predavanja / Terenski rad	Seminarski rad (usmena i pismena provjera)
Studenti će moći: - opisati i razumjeti ulogu i svrhu likovnog djela u razdoblju antike		Rasprave	Provjera znanja / ispit (pismena provjera)
Studenti će moći: - usvojiti metodu tumačenja likovnog djela u povijesnom kontekstu antike		Učenje otkrivanjem	